

Omskrivna, påskrivna, avskrivna, beskrivna, inskrivna, utskrivna, tillskrivna och oskrivna femininiteter

Dockhaveri är gästredaktörer för detta nummer av *Kritiker*. Dockhaveri är ett kollektivt förlag sysselsatt med strategier för flersamt skrivande, kritik av genimyten, former för litterär organisering som inte bygger på konkurrens och författaresamhet, samt politiska frågor kring femininitet, funktionalitet och motstånd. Om vi antar att femininitet alltid har att göra med både funktionalitet och motstånd, så skriver vi om det andra och tredje genom det första, och vi skriver:

Femininitet omskrivs av Dockhaveri som en orkans födelse och död.

Femininitet omskrivs av Dockhaveri som ett varande mellan språk.

Femininitet omskrivs av Dockhaveri som en norm som uppstår ur det som har satts på undantag.

Femininitet omskrivs av Dockhaveri genom personer som har råd att arbeta ideellt.

Femininitet omskrivs av Dockhaveri som något icke-essentiellt och livsnödvändigt.

Femininitet omskrivs av Dockhaveri som en stjärnsprakande klänning som öppnar för andra samtal.

Femininitet omskrivs av Dockhaveri hittills genom mestadels vita personer.

Femininitet omskrivs av Dockhaveri som en fristad, ett flickrum, en fängelsehåla.

Femininitet omskrivs av Dockhaveri genom personer som tar på sig för mycket jobb.

Femininitet omskrivs av Dockhaveri som en serie minutiösa ritualer för att upprätta subjektet.

Femininitet omskrivs av Dockhaveri som ett andrum för alla kön.

Femininitet omskrivs av Dockhaveri genom personer som i hög utsträckning har erfarenhet av fysiska eller psykiska funktionshinder.

Femininitet omskrivs på grund av bland annat Dockhaveri som synonym till gurlesk.

Femininitet omskrivs av andra än Dockhaveri.

Femininitet omskrivs av Karl Marx som ett nödvändigt ont fram till kapitalismens fall.

Femininitet omskrivs av Valerie Solanas som bärare av både patriarkatets principer och potentialen till dess utplåning.

Femininitet omskrivs av Flashbacks forum som likställd med upplevelsen att försöka läsa *Sydsvenskan* i full storm.

Femininitet omskrivs av Beyoncé som en formation av hårt arbetande ladies.

Femininitet omskrivs inte längre i lika hög utsträckning av läkare med ordet "hysteri".

Femininitet omskrivs av pappor som något de kommit att respektera och förstå i och med att de fick egna döttrar.

Femininitet omskrivs i domslut, förundersökningar och "hemliga" polisregister som en förmildrande eller förvärrande omständighet.

Femininitet omskrivs ibland med stor ömhet och sårbarhet av någon som korsat, förkastat eller förkastats av de gränslinjer som skiljer män från kvinnor.

Femininitet omskrivs av Kvinna till kvinna, Rädda Barnen och Röda korset som något som överbrygger skillnaderna mellan hjälparbetare och hjälpmottagare, fattiga och rika.

Femininitet omskrivs av alla möjliga lite till och från.

Femininitet omskrivs av poeter.

Femininitet omskrivs av prosaister.

Femininitet omskrivs av essäister.

Femininitet omskrivs av litteraturkritiker.

Femininitet omskrivs av vissa kritiker som ett undantag från normen.

Femininitet omskrivs av vissa kritiker som en genre av glitter och fnitter.

Femininitet omskrivs av vissa kritiker på ett sätt som enbart blir explicit när femininiteten de omskriver kan förstås som vit, för annars uppmärksammar de hellre något annat.

Femininitet omskrivs av vissa kritiker som ett tillstånd av utsatthet och aldrig som ett tillstånd av våldsutövande.

Femininitet omskrivs av vissa kritiker med hjälp av termen gurlesk, när det feminina gestaltar sig på ett brutalt, överdrivande och läckande sätt.

Femininitet omskrivs av vissa kritiker med stor nyansrikedom och förståelse för hur klass och etnicitet överlappar femininitet.

Femininitet omskrivs av vissa kritiker som en blomma.

Femininitet omskrivs med hjälp av Dockhaveri i tidskriften Kritiker.

När Dockhaveri diskuterade vad vi skulle göra med ett nummer av Kritiker kom vi fram till att vi vill förändra förändra receptionen av texter om femininitet i Norden. Dockhaveri vill förändra receptionen av texter om femininitet därför att den omskrivna femininiteten i sig aldrig ligger fast, alltid uppbärs av kroppar och kollektiv i social rörelse. Så då måste också kritiken röra på sig.

Oavsett vem som skriver om femininitet, och kanske oavsett om författaren själv anser att det är femininitet som omskrivs, vill Dockhaveri att det textkritiska samtalet på ett mångbottnat sätt ska kunna använda sig av frågan om hur femininitet skildras. För kanske är det när femininitetsskildringen inte är som mest uppenbar för kritikern som det blir extra relevant att hitta verktyg för att tala om hur femininitet gestaltar sig eller närvarar i texten. Det blir extra

relevant, därför att det är då det uppenbaras att vi tror att vi redan vet vad femininitet är, men kan upptäcka att den i själva verket är något annat, på ett annat sätt än vad vi trott.

En sådan strävan uppenbarar också vad ett ord som "femininitetsskildring" ställs mot, till exempel maskulinitetsskildring eller mänsklighetsskildring. I egenskap av mänsklighetsskildringar vill vi att femininitetsskildringar ska få legitimitet som fler saker än just femininitetsskildringar. Vi vill att det ska synas att en skildring av femininitet alltid på samma gång skildrar andra aspekter av att vara människa. Om vi antar att femininitet alltid har att göra med både x och y, så skriver vi om det andra och tredje genom det första, och vi skriver: Vi har väldigt många och stora anspråk vad gäller femininitet och i allmänhet.

Vårt första stora anspråk i relation till arbetet med *Kritiker* var att ta reda på hur femininitet omskrivs i Norden för att sedan kunna ändra på det. Därför höll Dockhaveri under våren 2016 en workshop med *Kritikers* nordiska redaktionsråd. Där tvingade vi *Kritikers* nordiska redaktionsråd att skriva en kollektiv text med oss, som vi ville använda i inledningen till vårt nummer. Sådär blev den:

Femininitet blir omskrivet i Norge/Sverige/Finland/Danmark med stort obehag.

Femininitet omskrivs i Finland med obehag, kanske, men framförallt med nyfikenhet.

Femininitet omskrivs i Finland med en lekfullhet som vet med sig att den kommer att missförstås.

Femininitet omskrivs i Danmark och Norge av några få och i stor motvind.

Femininitet omskrivs i Sverige genom/med självklara, subversiva röster och internaliserade, performativa akter.

Femininitet omskrivs i Finland på väldigt många olika sätt, särskilt i poesin och litteraturvetenskapen.

Femininitet omskrivs i Finland ibland som en nedskrivning.

Femininitet omskrivs i Sverige ibland som en dekoration.

Femininitet omskrivs i Sverige av dem som har tillräckligt stort rörelseutrymme för att våga ta risker.

Femininitet omskrivs i Sverige med vissa risker i de flesta rum.

Femininitet omskrivs i Finland av redan invigda.

Femininitet omskrivs i Sverige eftersom det är väldigt vanligt.

Femininitet omskrivs i Sverige med kollektivistiska men övervägande vita anspråk.

Femininitet omskrivs i Sverige utifrån vissa attribut och ekonomier.

Femininitet omskrives i Norge också av menn som elsker menn.

Femininitet omskrivs i Sverige i dagböcker som göms undan.
Femininitet omskrivs i Sverige i varenda roman som har en könad gestalt i sig.
Femininitet omskrivs i Sverige i varenda rum som har en könad gestalt i sig.
Dyr, fire ben, to ben, 1 ben. Flere kroppe. Alle væsener. Alle liv. DK er et lille problematisk rum. Litteratur, kunst, etnicitet, femininitet. Er ikke sammenflikket. (Haraway). Alt er individuelt i små lukket rum, hvor vi mangler at blive FLERE, MANGE... kroppe.
I Danmark hylder man "den hvide mands krop" og fortællinger.
Femininitet omskrivs i Sverige som ett spektakel.
Femininitet omskrivs i Sverige 2016 i en regnbåge av språk.
Femininitet omskrivs i Sverige på cosmopolitans omslag.
Femininitet omskrivs i Sverige i förminsande och nedvärderande termer.
Femininitet bliver set som "kvinde-litteratur" i DK.
I Sverige har omskrivandet av femininitet lett fram till maskulinitetsforskning på bl.a. Södertörns högskola.
Femininitet skrivs i Sverige av subjekt som är mer eller mindre medvetna om att de skriver femininitet.
Femininitet blir omskrive i Norge mellom anna av "kvinnelege forfattere".
Jag vill bryta mot normen att börja meningen med "femininitet omskrivs med"....
Femininitet omskrivs i Sverige utifrån ett i första hand biologiskt antagande om essentiella skillnader mellan män och kvinnor, såsom bland annat Ebba Witt-Brattström introducerat många kvinnliga författare och tänkare i Sverige.
Femininitet omskrivs i Sverige med smink på olika kroppar.
Femininitet blir omskrive i Norge gjennom f eks hår, pengar, mat.
Femininitet omskrivs ofta med en större medvetenhet än maskulinitet. Medvetenhet om normer, gränser, gränsöverskridande.
Femininitet omskrivs i Sverige på allt fler sätt/det intersektionella perspektivet blir allt mer närvarande tack vare att fler kommer till uttryck i offentligheten.
Femininitet blir omskrive i NDSF på stadig flere måtar, men utan at dette nødvendigvis blir avspeglad i den kritiske offentligheten.
Femininitet omskrivs i Finland ganska sällan i mainstream-litteraturen.
Femininitet omskrivs i Finland som en källa.

Att avgränsa sig är en nödvändig förfalskningsprocess. All förenkling undanhåller någonting för att kunna framhäva någonting annat. När Dockhaveri skulle bestämma vad vi skulle göra med ett nummer av

Kritiker fann vi avgränsningar nödvändiga, begärliga och mer läsbara. Vi begränsade oss därför till att i *Kritiker* vilja beskriva hur klass och etnicitet syns i skildringar av femininitet (för om vi antar att femininitet alltid har att göra med både klass och etnicitet, så skriver vi om det andra och tredje genom det första). Därför formulerade vi en inbjudan där vi bad människor som skriver i relation till femininitet att bli sina egna kritiker.

Det finns flera skäl till att Dockhaveri uppmanade författarna i detta nummer att skriva om sina egna texter. Dels tror vi att författare själva ofta vet mer och andra saker om vad som händer i deras texter än vad en kritiker ensam kan uttrycka inom kritikens formspråk och förväntningar. Det motsatta, att kritikern kanske kan avtäckta andra saker än författaren, är också sant ibland, men om det vi vill göra är att förändra kritiken så måste vi också göra någonting med kritikerns position. Vi valde att göra detta: lägga författarens och kritikerns positioner tätt intill varandra, i kött och text.

Dockhaveri har i arbetet med detta tidskriftsnummer utgått från antagandet att det litteraturkritiska samtalet kring femininitet har två huvudsakliga problem:

- 1) Att inte alla femininitetsskildringar läses som sådana, och att viktiga samtal om vad femininitet kan inrymma därför uteblir.
- 2) Att läsningar av femininitetsskildringar fastnar i vissa kritiska begreppsapparater, vilket gör samtalet kring femininitet onödigt förutsägbart.

Dockhaveri tänkte att författarnas egna il/lojalitet med-mot sina texter; den närhet, protektionism och oförsonlighet som blir möjlig enbart i relation till det som kommit ur en själv; kunde ge upphov till nya begrepp och läsformer, men kanske också nya livsformer (stora anspråk). Både femininitet, klass och etnicitet är faktorer som sätter upp villkor för hur identitet, relationer och samhällen skapas. Dockhaveri tänkte att en varsam inbjudan till att blotta banden mellan text och liv skulle kunna bidra till både en litteratur och en litteraturkritik som erkänner kroppars materiella villkor utan att reducera någon till en kulturell trop eller ett politiskt alibi. Dockhaveri tänkte att om litteraturen och kritiken kan göra en så nyanserad rörelse, kanske också de sociala världarna kring litteraturen och kritiken kan göra det. Dockhaveri tänkte att vi ville be författarna i tidskriftsnumret att positionera sig i fältet mellan litteratur och kritik, mellan textkonstruktion och levd erfarenhet.

När Dockhaveri bad författare att skriva om hur klass och etnicitet syns i deras skildringar av femininitet formulerade vi det såhär:

Det ska handla om hur etnicitet och klass skildras i skönlitterära texter som berör femininitet. Med numret vill vi ge rum åt samtal kring litteratur där det femininas många former får breda ut sig och samverka, där det får märkas att kvinnliga erfarenheter också är mycket annat samtidigt (har en färg, har en historia, har en inkomst eller inte, har en docka eller inte, har många språk eller inte, har akademiska referenser eller inte). Vi hoppas att vi tillsammans med bland annat dig kan ge nordisk litteraturkritik fler verktyg för att läsa femininiteter med många bottenar.

Exempel på frågor som du kan ställa till dig själv och texten kan vara: Hur märks klass och- eller etnicitet i texten du valt? Vilken inställning har dina metaforer till smink? Vilken meridianin-komst har personerna i texten? Kan alla i texten uttala varandras namn och vad betyder det? Vem är det som talar genom ditt diktjag, och till vem? Vilken sorts mat förekommer i texten? Om ditt formval var en plats, hur skulle den se ut? Vilken klassresa har din texts kaniner gjort? Vilka andra texter, berättelser och världar får textens sätt att skildra femininitet, etnicitet och klass dig att tänka på?

Vi vill vi be dig att vara både författare och din egen kritiker. Ditt bidrag kommer att vara uppdelat i två delar. Du väljer utifrån vårt tema en text som du redan har skrivit, och behandlar den sedan – essäistiskt eller skönlitterärt eller i en blandform – i en ny text. Texterna publiceras sedan bredvid varandra.

När Dockhaveri bad författare att skriva utifrån detta inbjudningsbrev fick vi jakande svar från Dimen Abdulla, Arazo Arif, Yolanda Bohm, Nicole Brossard, Mihaela Drăgan, Theodor Hildeman Togner, Shahla Karimi, Judith Kiros, Noémi Kiss, Izabela Morska, Felicia Mulinari, Ivana Sajko, Tone Schunnesson, Ruth Schweikert och Sara K. Trier.

I korrespondenserna som uppstod utifrån detta inbjudningsbrev märkte Dockhaveri att flera författare från andra länder än de nordiska behövde diskutera innehållet ytterligare med oss för att kunna använda sig av vår inbjudan. I vissa fall tycktes det vara problematiskt att tilltalas som en författare som skriver om femininitet. I vissa fall tycktes det vara svårt att förstå våra åtföljande frågor om klass och etnicitet. Vi påmindes genom detta om att frågorna vi behöver ställa till femininitet i Norden kanske inte är samma som behöver ställas i Ungern, Polen, Schweiz, Kanada, Kroatien eller Rumänien. Vi kom att tänka på det som att varje lands kritiska samtal om femininitet har sina egna fält för vad som är självklart, sårbart, omöjligt att tala om eller enkelt att benämna. Därför skrev vi till några personer: We understand that it can be difficult to participate in this discussion as

a non-Nordic author. Thus, we also want to open for the possibility to write a more independent commenting text. It could be about how your text was received by the critics when first published, or about how femininity and feminine experiences are described in your country or something completely different that you think is important in this context. We long for a variety of thought-provoking and diverse texts, regarding content as well as form.

I slutändan gjorde både nordiska och ickenordiska författare vad de själva ville med våra frågor. Svaren vi fått är mer och annat än vad vi själva hade kunnat föreställa oss. Om vårt eget sätt att tänka på femininitet är att den omfattar både det andra och det tredje har vi här behövt överväga även det sjätte och det trettonde. Vi har gått in i diskussioner med varandra och våra författare om hur uppgiften ska tolkas, men sedan fastslagit att uppgiften ska tolkas just så som den har tolkats av varje enskild författare.

Dockhaveri har ställt en fråga om hur kritiken hanterar femininitet och ur den frågan kommer de här kritiska texterna. Ibland går det att särskilja en ursprungstext och en text som kommenterar ursprunget, ibland inte.

Dockhaveri har ställt en fråga om hur författarna själva hanterar etnicitet och klass i sitt skrivande om femininitet, och ur den frågan kommer de här skönlitterära, autofiktiva, spetsiga, lena texterna. Ibland affirmerar författarna Dockhaveris föreställningar om femininitet, ibland inte.

Dockhaveri har bett alla som skrivit i, översatt till och varit redaktörer för detta tidskriftsnummer att genom en kort presentationsmening förmedla hur de förhåller sig till skrivande och femininitet. Kanske säger svaren någonting om de många olika saker som femininitet kan betyda och göra i litteratur, just här, just nu:

Judith Kiros skriver om femininitet för att hon alltid har velat ha en belly chain och booty shorts.

Theodor Hildeman Togner skriver om femininitet för att kroppen har invaderats av den.

Felicia Mulinari skriver inte om femininitet för att hävda att vi blattar också har kroppar, kön och mänsklighet, men kanske är det därför det läses. Felicia Mulinari skriver om femininitet för att hennes polare och mödrar är vackra, för att låna deras skönhet och stjäla den till dikten för en stund.

Izabela Morska skriver om femininitet för att avmystifiera den.

Noémi Kiss skriver om feminitet som ett nytt språk för moderskap, talat med hud och tunga.

Ruth Schweikert skriver om femininitet, maskulinitet och andra varianter och särdrag hos sexuella och samhällspolitiska tillhörigheter.

Shahla Karimi skriver om femininitet för att frigöra definitionen om femininitet, frigöra den som något typiskt, något som vill skapa kännetecknen.

Sara K. Trier skriver om femininitet for at udfordre fortællingen om den.

Nicole Brossard skriver inte om femininitet. Hon skriver om arbetet med det feministiska medvetandet och om subjektet-kvinnan som hon kallar fullständig, huvudsaklig, radikal eller en tjej som utkämpar en strid i staden.

Arazo Arif skriver om femininitet och gränsen mellan friskt/sjukt och patientens makt över berättelsen.

Dimen Abdulla skriver om femininitet med ord för att expandera och utforska den.

Mihaela Dragan skriver om femininitet eftersom hon upplever att det i samhället finns en press på kvinnor att tillfredsställa män, men inte sina egna begär.

Tone Schunnesson skriver om femininitet men hon tror det inte syns, hon tror det är helt osynligt faktiskt.

Yolanda Aurora Bohm Ramirez skriver om konstruerad femininitet och cyborgdrömmar; målinjer och linjaler; binära landskap och populär kultur.

Ivana Sajko skriver om feminitet eftersom det är min fysiska och politiska erfarenhet.

Slavica Agatonović översätter Ivana Sajkos text som behandlar femininitet och krig, kvinnor klädda i klänning med mäns aggressivitet.

Daniel Gustafsson översätter femininitet genom ungerska författare, och lär sig ständigt nya saker om skillnader och likheter i synen på densamma i olika samhällskontexter.

Tomas Håkanson översätter sällan femininitet men gör det gärna igen.

Magdalena Sørensen översätter gärna femininitet men undrar stilla om det är det hon gör när författaren skriver att hon inte skriver om femininitet.

Dockhaveri är redaktörer för ett tidskriftsnummer för att Dockhaveri är Dockhaveri.

Tova Gerge är medredaktör för ett tidskriftsnummer om femininitet som vidhäftar alla ord och kroppar.

Julia Kielmann är medredaktör för ett tidskriftsnummer om femininitet som skapar ett rum för mångfaldigt subversivt motstånd.

Anna Lindberg översätter och är medredaktör för ett tidskriftsnummer om femininitet för att det är oundvikligt.

Anna-Beda Maslanka översätter och är medredaktör för ett tidskriftsnummer om femininitet för att det är svårt att låta bli.

Rebecka Raff översätter och är medredaktör för ett tidskriftsnummer om femininitet med en önskan om att vara med och upprätthålla, vidga och skapa ett allt bredare feministiskt litterärt rum.

Moa Schulman är medredaktör för ett tidskriftsnummer om femininiteter eftersom flickan är det intressantaste som hänt henne (och eftersom flickan fortsätter att haverera och haverera och havererar så briljant.)

Hanna Riisager är medredaktör för ett tidskriftsnummer om femininitet där anaforen används i förordet som ett medel för en kritisk polyfoni.

Kritiker skriver om femininitet genom Dockhaveri i detta nummer.